

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2025 YILI AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA İMALATINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Haziran, 2026)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatı ile ilgili diğer maddeleri ile Devlet çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'na verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisi ve çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıtdışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmak gibi görevleri bulunmaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı kapsamında çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek önleme politikaları geliştirmek, korumak, sektörde kalıcı ve sistematik iyileşme sağlamak, gelecekte yapılacak teftişler için veri oluşturmak, teknik açıdan ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2025 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Erol GÜNER
Rehberlik ve Teftiş Başkanı V.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
BAŞKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	1
1. TEFTİŞİN ADI	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	1
3. TEFTİŞİN AMACI	1
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER.....	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	2
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	3
7. TEFTİŞ ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	3
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER.....	3
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	4
1. HAZIRLIK AŞAMASI	4
2. TEFTİŞ AŞAMASI.....	4
3. İSTATİSTİKLER.....	6
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	6
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler	7
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler	7
3.3.1. Genel İstatistikler	7
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler	9
3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar.....	12
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	13
IV. BÖLÜM SONUÇ	14
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	14
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	14
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	15

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA	17
----------------	----

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 - Tespit edilen mevzuata aykırılıklara ilişkin Mevzuat dayanakları ile oransal dağılımlar.....13

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1- Çalışma Takvimi	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 2- Programlı Teftiş Yapılan İller, Teftiş Sayıları ve Toplam Teftiş Sayısına Göre Oranı	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 3- Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 4- Genel İstatistiki Veriler	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 5- Çalışan Gruplarına Göre Elde Edilen Veriler.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 6- Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 7- Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

2022 ve 2023 yılları ile 2024 yılı Kasım ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından ulaşılabilen meslek hastalığı verileri değerlendirilmiş ve uygulama konularının belirlenmesinde, çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımı dikkate alınarak Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi yapılması planlanmıştır.

Ayrıca bu sektörde daha önceki yıllarda gerçekleştirilen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığımıza yapılan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları değerlendirilerek programlar oluşturulmuştur.

3. TEFTİŞİN AMACI

Programlı teftişin amacı, işyerlerinde 2025 yılında Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi Uygulama Esaslarında belirlenen konular çerçevesinde ve ayrıca, 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, işyerinde emzirme odası veya çocuk bakım yurdu yükümlülüğü bulunan işyerlerinde ilgili hususların olup olmadığı, işyerinde sağlık ve güvenlik biriminin kurulup kurulmadığı, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları ile kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde işverenler tarafından işyerlerinde çalışma ortamının mevzuata uygun hale getirilmesi amacıyla önlem alınıp alınmadığını, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetlemektir. Ayrıca denetimlerde çalışma barışının sağlanması adına bilgilendirici ve rehberlik edici bir yaklaşım benimsenerek işyerlerinde çalışanların ve işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olmasını ve farkındalık oluşmasını sağlamak, duyarlılığı arttırmak, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ile güvenlik kültürünün gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında Ankara, Antalya, , Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çorum, Düzce, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, , Ordu, Sakarya, Samsun, Tokat, Trabzon ve Yalova olmak üzere toplam 18 ilde Ankara ve Bursa Grup Başkanlığı tarafından 13 heyet (24 müfettiş) ile yürütülmüştür. Bununla birlikte, uygulama esasları doğrultusunda mevcut planlamaya ilave olarak Aydın, Kütahya, Kırklareli ve İzmir olmak üzere toplam 4 ilde İzmir Grup Başkanlığınca 2 heyet (3 müfettiş) ve İstanbul Grup Başkanlığınca 1 heyet (2 müfettiş) ile teftişler gerçekleştirilmiştir.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

İlgili programlı teftiş 3 ana aşamada gerçekleştirilmiştir. Ocak - Şubat aylarından oluşan Hazırlık Döneminde, detaylı yıllık planlamaların oluşturulması, bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve mesleki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik eğitimlerin düzenlenmesi yapılmıştır. Mart - Aralık aylarından oluşan 10 aylık Teftiş Döneminde ikişer aylık dönemler halinde teftişler yürütülmüştür. Aynı zamanda Değerlendirme Döneminde yer alan Aralık ayında, programlı teftişe ilişkin kapanış toplantılarının gerçekleştirilmesi ve yıllık değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi çalışması yapılmıştır. Çalışma takvimine ilişkin detaylar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1-Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Araştırma faaliyetleri - Toplantılar - Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Ocak 2025 Ocak 2025 Şubat 2025
Teftiş Aşaması - Teftişlerin yürütülmesi - Raporların yazımı	Mart-Aralık 2025 Mart-Aralık 2025
Analiz ve Değerlendirme Değerlendirme toplantıları ve istatistiklerin analizi	Aralık 2025
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak 2026

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Programlı teftiş kapsamında Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çorum, Düzce, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Kütahya, Ordu, Sakarya, Samsun, Tokat, Trabzon, Yalova, Kırklareli ve İzmir olmak üzere toplam 22 ilde programlı teftişler gerçekleştirilmiştir.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Programlı teftiş kapsamında, “16-Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı”, “31-Mobilya İmalatı” faaliyet grubu altında yer alan 4'lü NACE Rev.2 kodlarında bulunan toplam 549 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir.

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Programlı teftiş kapsamında teftiş gerçekleştirilecek işyerlerinin belirlenmesi aşamasında, işyerlerinde daha önceden gerçekleştirilen teftişler, işyerlerinin büyüklüğü, çalışan sayıları, faaliyet gösterdiği il, 2022 ve 2023 yılları ile 2024 yılı Kasım ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından ulaşılabilen meslek hastalığı verileri, sektörel bazda Başkanlığımıza yapılan ihbar, şikâyet vb. başvuruların dağılımları ve Başkanlığın müfettiş kaynağı faktörleri dikkate alınmıştır.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Programlı teftiş kapsamında “16- Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı” ve “31-Mobilya İmalatı” olmak üzere toplam 549 işyerinde teftiş yapılmıştır.

Ağaç ve ağaç ürünleri temel olarak iki farklı şekilde üretilmektedir. Bunlardan ilki geleneksel metot olan ham ağaçtan yapılan ürünlerdir. İkincisi ise işlenmiş ağaçtan yapılan MDF (medium density fiberboard), sunta, yonga levha (lif ve yongalarına ayrılıp tekrar birleştirilen ağaç ürünleri) gibi ağaç panel ürünleridir. Ham ağaç ürünlerinin üretiminde genellikle ağaç; bükme, yarma, kesme, soyma, biçme ve emprenyeleme gibi temel işlemlerle şekillendirilir ve basit yüzey işlemleri ile kullanıma hazır hale getirilir. Ham ağaç ürünlerinden başlıcaları; kereste, masif ve lamine parke, kaplama ve kontrplak, ahşap yapı ürünler ve ahşap günlük kullanım eşyalarıdır. Ağaç panel ürünleri üretiminde ise iş akışı sırasıyla;

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Hammadde hazırlama ve yongalama: Tomruk halinde tesise gelen odunların kabuklarının soyulması ve küçük parçalar halinde kıyılması
- Kurutma: Yongaların ve elyafın kurutulması
- Panel üretimi: Ağaç panellerin şekillendirilmesi ve preslenmesi
- Bitirme işlemleri: Soğutma ve son boyutlandırma işlemleri,
- Laminasyon işlemleri: Ağaç panellerin çeşitli malzemelerle kaplanması şeklindedir.

Mobilya imalatı konusunda faaliyet gösteren işyerlerinde ise demir ve ahşap şekilde gelen malzemeler ebatlanır/şekillendirilir, sonrasında boyama veya laminasyon işlemine tabi tutulurak montajı yapılır.

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Programlı teftiş kapsamında, hazırlık aşamasında Ocak ayında, belirlenen planlama esasları doğrultusunda programlı teftiş işyeri listesi dikkate alınarak yıllık teftiş programı hazırlanmış, görevlendirilecek müfettişler belirlenmiş ve öngörme ile yol gösterme stratejileri kapsamında tarafları harekete geçirmeye yönelik olarak gerçekleştirilecek toplantı, seminer ve açılış toplantıları gibi bilgilendirme faaliyetlerinin planlaması yapılmıştır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca belirlenen uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı ve hedefine ilişkin toplantılar düzenlenmiştir.

Şubat ayında planlanan bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş; müfettişlerin, programlı teftişe konu sektörlerle ilgili kendilerini geliştirmesi, yenilikleri izlemesi, gelişen mevzuatı ve literatürde yer alan çalışmaları takip etmesi amacıyla eğitimler düzenlenmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Programlı teftiş, Bakanlığımız 2015/4 sayılı Genelgesi ekinde yer alan Teftiş Rehberi ve Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi 2025 yılı Uygulama Esasları doğrultusunda aşağıda belirtilen konular kapsamında Mart-Nisan, Mayıs-Haziran, Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık olmak üzere beş dönem halinde yürütülmüştür:

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (malzeme taşınması, bakım vb. işler esnasında alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Tozla mücadele yöntemleri ve çalışanların tozun etkilerinden korunmalarına yönelik alınması gerekli tedbirler
- Çalışanların gürültü ile ilgili risklerden korunmalarına yönelik alınması gerekli tedbirler
- Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlar ile yükleme yerleri ve rampalarda alınması gerekli tedbirler
- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları
- Risk değerlendirmesi çalışmaları
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri
- Sağlık gözetimleri (mesleki akciğer hastalıkları da dâhil olmak üzere)
- Kişisel koruyucu donanımların kullanımı
- Ayrıca, 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları ile kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde yürütülmüştür.

Yürütülen teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların işverence giderileceğinin beyan edilmesi ve ilgili mevzuata aykırılıkların işverence uygun sürede giderilebileceğinin müfettişçe takdir edilmesi durumunda teftişe ara verme uygulamasına gidilmiştir.

Teftiş sürecinde müfettişler tarafından, tespit edilen mevzuata aykırılıklarla birlikte Programlı Teftişin kapsamı, amacı ve hedefleri ile iş sağlığı ve güvenliği kavramı ve genel prensiplerine, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere mevzuat düzenlemelerine, meslek hastalıkları, iş kazaları, mesleki riskler ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine dair işverenlere ve çalışanlara bilgilendirme yapılmıştır.

Ara verilen süre sonunda işyerlerine tekrar gidilerek alınması gerekli tedbirlerin yerine getirilmediği tespit edilen işyerlerine idari para cezası uygulanması önerilerek teftiş tamamlanmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. İSTATİSTİKLER

Programlı teftişe dair sayısal verilere bu bölümde yer verilmiştir.

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Programlı teftiş kapsamında toplamda 22 ilde kurulu bulunan 549 işyerinde teftiş yapılmıştır. Teftişi yapılan işyerlerinin 20'si çok tehlikeli, 529'u tehlikeli sınıfta yer almaktadır. İşyerlerinin illere göre dağılımına dair bilgilere Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2-Programlı Teftiş Yapılan İller, Teftiş Sayıları ve Toplam Teftiş Sayısına Göre Oranı

İller	Teftiş Yapılan İşyeri Sayısı	Yüzde Oranı (%)
Ankara	105	19,13
Antalya	12	2,19
Aydın	1	0,18
Balıkesir	13	2,37
Bilecik	4	0,73
Bolu	4	0,73
Bursa	226	41,17
Çanakkale	29	5,28
Çorum	4	0,73
İzmir	1	0,18
Kastamonu	5	0,91
Kayseri	61	11,11
Kırklareli	1	0,18
Kocaeli	11	2,00
Kütahya	14	2,55
Ordu	4	0,73
Sakarya	16	2,91
Samsun	3	0,55
Tokat	6	1,09
Trabzon	4	0,73
Yalova	9	1,64
Düzce	16	2,91
Genel Toplam	549	100,00

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Teftiş yapılan işyerleri göz önüne alındığında 28.722 erkek, 6.554 kadın ve 14 genç olmak üzere toplam 35.290 çalışan ile 261 çırac ve 288 stajyere ulaşılmıştır. Programlı teftişlerde ulaşılan çalışanların illere göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3-Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı

İller	Erkek	Kadın	Genç	Çocuk	Toplam	Stajyer	Çırac
Ankara	4373	731	0	0	5104	51	21
Antalya	478	91	0	0	569	7	0
Aydın	14	2	0	0	16	0	0
Balıkesir	355	113	0	0	468	4	3
Bilecik	187	61	0	0	248	0	0
Bolu	338	76	0	0	414	2	0
Bursa	10860	2694	7	0	13561	181	118
Çanakkale	1301	724	0	0	2025	2	0
Çorum	237	74	0	0	311	0	0
İzmir	9	1	0	0	10	0	0
Kastamonu	163	67	0	0	230	0	0
Kayseri	4244	697	7	0	4948	10	76
Kırklareli	33	0	0	0	33	0	0
Kocaeli	2029	159	0	0	2188	7	9
Kütahya	612	103	0	0	715	1	15
Ordu	309	77	0	0	386	0	0
Sakarya	1023	246	0	0	1269	1	0
Samsun	368	34	0	0	402	8	0
Tokat	334	73	0	0	407	0	0
Trabzon	399	231	0	0	630	2	16
Yalova	292	43	0	0	335	0	3
Düzce	764	257	0	0	1021	12	0
Genel Toplam	28722	6554	14	0	35290	288	261

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

Programlı teftiş kapsamında elde edilen genel istatistiki veriler Tablo 4 ve Tablo 5'te sunulmuştur.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4-Genel İstatistiki Veriler

Düzenlenen rapor sayısı	549
Ulaşılan çalışan sayısı	35.290
Ulaşılan çırak ve stajyer sayısı	549
Teftişin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	17.132
İşveren tarafından teftişe ara verilen süre içerisinde giderilen mevzuata aykırılık sayısı	16.225
Teftişin son aşamasında yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	200
İşveren tarafından teftişe ara verilen süre içerisinde giderilemeyen mevzuata aykırılık sayısı	907
İdari para cezası (İPC) önerilen toplam mevzuata aykırılık sayısı	1.107
Giderilme oranı (%)*	%94,71
İdari para cezası (İPC) önerilen işyeri sayısı	212
İdari yaptırım uygulanmayan işyeri sayısı	337
Önerilen idari para cezası (İPC) miktarı (TL)	42.131.980

* Mevzuata aykırılıkların işverenler tarafından giderilmesine ilişkin oran hesaplanırken ilk teftişte tespit edilen ve ara verilen süre içerisinde işveren tarafından giderilen ve giderilmeyen mevzuata aykırılık sayıları dikkate alınmıştır.

Tespit edilen mevzuata aykırı hususların işveren tarafından giderilme oranı %94,71 olarak gerçekleşmiş, 337 işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların tamamı giderilmiş, teftişe ara verilen süre içerisinde giderilmeyen ve yeni tespit edilen mevzuata aykırı hususların bulunduğu 212 işyerine ise 42.131.980 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 5-Çalışan Gruplarına Göre Elde Edilen Veriler

Çalışan Sayısı Aralığı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Kalan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam Giderilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Giderilme Oranı	Son Teftişte Yeni Tespit Mevzuata Aykırılık Sayısı	İPC Uygulanan Mevzuata Aykırılık Sayısı	İPC Miktarı (TL)
1-10	705	35	670	95,04	10	45	1.328.613
11-50	9.191	438	8.753	95,23	93	531	16.660.877
51-100	4.285	245	4.040	94,28	79	324	13.009.769
101-250	2.235	161	2.074	92,80	17	178	10.071.505
251-500	539	28	511	94,81	0	28	1.025.844
501-1.000	105	0	105	100,00	1	1	35.372
1.001+	72	0	72	100,00	0	0	
TOPLAM	17.132	907	16.225	% 94,71	200	1.107	42.131.980

501 veya daha fazla çalışana sahip işyerlerinde, tespiti yapılan mevzuata aykırı hususların işverenler tarafından tamamının giderildiği görülmüştür.

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Tespit edilen mevzuata aykırılıklara ait istatistikler, aykırılığın mevzuat dayanağı olan kanun veya yönetmelik bazında Tablo 6'da yer almaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 6-Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı
4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun	2	2	0	100	0
4857 Sayılı İş Kanunu	0	0	2	0	2
5544 Sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun	1	1	1	50	1
6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	2	2	5	28,57	5
6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu	1290	1223	120	91,06	53
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	6991	6639	386	94,51	34
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	4135	3819	369	91,19	53
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1294	1285	10	99,23	1
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	1095	1064	43	96,12	12
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	842	742	122	85,88	22
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	393	391	2	99,49	0
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	372	355	21	94,41	4
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	184	179	13	93,23	8
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	159	157	4	97,52	2
Tozla Mücadele Yönetmeliği	138	133	6	95,68	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	63	63	0	100	0
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	56	56	0	100	0
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	45	44	1	97,78	0
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	35	35	0	100	0
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	17	17	0	100	1

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	15	15	0	100	0
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	1	1	0	100	0
Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	1	0	100	0
Kanserojen ve Mutajen Maddeler ile Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	1	1	0	100	0
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	0	0	0	-	1
Toplam	17.132	16.225	1.107	94,7	200

Programlı teftiş kapsamında durdurma kararı uygulanan işyeri bulunmamaktadır. İdari para cezasına ilişkin bilgiler ise Tablo 7’de gösterildiği şekildedir.

Tablo 7-Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	İdari para cezası (TL)
4857 Sayılı İş Kanunu	2	385.676
5544 Sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun	1	14.312
6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	5	424.694
6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu	120	9.560.947
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	386	12.685.277
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	369	12.035.315
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	10	300.662
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	43	1.313.185
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	122	3.820.173
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	2	70.744

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	İdari para cezası (TL)
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	21	685.332
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	13	442.150
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	4	132.645
Tozla Mücadele Yönetmeliği	6	172.438
Diğer	3	88.430
Toplam	1.107	42.131.980

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Programlı teftiş kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde, yapılan tespitlere istinaden işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan ya da ruhsata ilişkin aykırılık bulunan işyerleri için yetkili idarelere bildirimler yapılmış olup yargı mercilerine herhangi bir suç duyurusunda bulunulmamıştır.

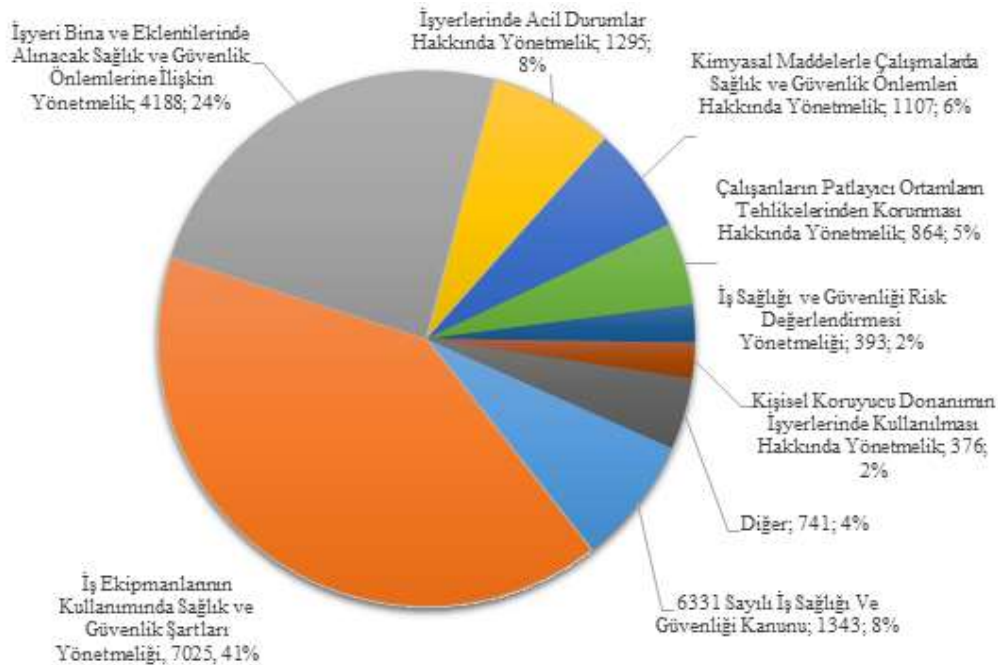

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Programlı Teftiş kapsamında tespit edilen mevzuata aykırılıkların dağılımı incelendiğinde, teftişlerin ilk aşamasında en fazla aykırılığın %41 oranı ile İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümleri kapsamında tespit edildiği görülmüştür. Anılan Yönetmelik'i takiben yönetmelik bazında tespit edilen mevzuata aykırılıkların oransal dağılımını sırasıyla; %24 ile “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, %8 ile “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu”, %8 ile İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik; %6 ile Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, %5 ile Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik, %2 ile İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, %2 ile Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik, %4 ile diğer Kanun ve Yönetmeliklerde yer alan hükümler oluşturmaktadır.

Tespit edilen mevzuata aykırılıkların Kanun ve Yönetmelik dayanaklarına göre dağılımı Şekil 2’de gösterilmiş olup toplam tespit sayıları ile bunların oransal dağılımları da sunulmuştur.

Şekil 1-Tespit edilen mevzuata aykırılıklara ilişkin Mevzuat dayanakları ile oransal dağılımlar

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Programlı teftiş kapsamında, Mart - Aralık aylarından oluşan 10 aylık teftiş döneminde ikişer aylık dönemler halinde 22 ilde toplam 549 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Teftişi yapılan işyerlerinde 28.722 erkek, 6.554 kadın ve 14 genç olmak üzere toplam 35.290 çalışan ile 261 çırak ve 288 stajyere ulaşılmıştır. Teftişlerin ilk aşamasında toplam 17.132 mevzuata aykırılık tespit edilmiş, teftişlere ara verilen süre içerisinde 16.225 mevzuata aykırılığa dair alınması gerekli tedbirler işverenler tarafından yerine getirilmiş olup mevzuata aykırılıkların giderilmesi oranı %94,71 olarak gerçekleşmiştir. Teftişlerin son aşamasında tespit edilen 200 yeni mevzuata aykırılık ile ara verilen süre içerisinde giderilemeyen 907 mevzuata aykırılık olmak üzere toplam 1.107 mevzuata aykırılık için 212 işyerine 42.131.980 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

Çalışan sayısı aralığına göre, 501 veya daha fazla çalışana sahip işyerlerinde, tespiti yapılan mevzuata aykırılıkların tamamının giderildiği görülmüştür. Teftişe ara verilen süre içerisinde mevzuata aykırılıklara dair alınması gerekli tedbirlerin yerine getirilmesi oranının (%92,80) en düşük seviyede olduğu işyerleri, 101-250 arası çalışan sahip işyerleri olmuştur.

Programlı teftiş kapsamında tespit edilen mevzuata aykırılıkların yasal düzenlemeler bakımından dağılımı incelendiğinde, mevzuata aykırılıkların, %41'inin İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, %24'ünün ise İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine dair olduğu görülmektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında tespit edilen mevzuata aykırılıkların oranı ise %8'dir. Diğer taraftan, %6 oranında Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, %5 oranında ise Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmiştir.

2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

2.1. İşverenlerin Görüşleri ve Önerileri

İşverenlerin önemli bir bölümü, teftiş sürecinde müfettişlerce kendilerine sunulan yol gösterici yaklaşımın sektörde iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları kapsamında farkındalık oluşturulması açısından faydalı olduğunu belirtmiş, rekabet koşullarını dengelediği ifade edilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun ve alınan tedbirlerin sürdürülebilirliğine dair uygulamaların tedarik zinciri yönetiminde de fırsatlar sunduğu ifade edilmiştir.

Teftişe ara verme uygulamasının, alınması gerekli tedbirler için yapılması muhtemel harcamalara dair planlama çalışmalarını kolaylaştırdığı ve ekonomik fırsatlar sunduğu belirtilmiştir.

İş ekipmanı yoğun üretim süreci bulunan sektörde, iş ekipmanlarının tasarımı ve üretimi sürecinde sağlık ve güvenlik şartlarının sağlanmasına ve sürdürülebilirliğine dair teknolojik önlemlerin alınmasının önemine değinilmiştir.

Sektörde, iş gücü sirkülasyonunun yüksek olduğu belirtilmiş, çalışan istihdamının kolaylaştırılması amacıyla teşvik sistemlerinin geliştirilebileceğine dair önerilerde bulunulmuştur.

İşyeri bina ve eklentileri ile ilgili tespit edilen ve yapısal tedbirleri gerektiren durumlar dikkate alındığında, yapının inşası ve kullanım izni aşamasında temel yapısal kriterlere dair gerekliliklerin ilgili idarelerce kontrolünün oldukça önemli olduğu belirtilmiştir.

2.3. Çalışanların Görüşleri ve Önerileri

İşyerlerinin mevcut çalışma ortam ve koşulları dikkate alınarak sağlık ve güvenlik risklerine dair müfettişlerce çalışanlara dair yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin, sektörel kaza örneklerine dair paylaşımların, çalışanların bilinç ve farkındalık düzeyi bakımından oldukça değerli olduğu belirtilmiştir.

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

Ağaç ve mobilya sektöründe kullanılan üretim süreç ve teknikleri ile teknolojik kapasitenin büyük ölçüde benzer bir yapıya sahip olduğu dikkate alındığında, periyodik kontrol ve önleyici bakım uygulamalarının etkinliğinin artırılması, işyeri bina ve eklentilerinde yapısal güvenlik, organizasyonel düzenin sağlanması, havalandırma sistemleri ve yangınla ilgili önlemlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesine ilişkin uygulama örneklerinin paylaşılması amacıyla; sektör temsilcileri tarafından düzenlenecek bilgilendirme, eğitim ve rehberlik faaliyetlerinin sektörel iş sağlığı ve güvenliği düzeyine katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir. İlgili faaliyetler sonucunda, işverenler tarafından iş ekipmanlarına, kimyasal risklere ve patlayıcı ortam risklerine yönelik başta risk değerlendirmesi çalışmalarının etkinliğinin artırılması ve uygulamada sürekliliğin sağlanması hususları olmak üzere gerçekleştirilecek faaliyetlerin mevzuata uyum düzeyini arttıracığı düşünülmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri; güvenlik kültürünün geliştirilmesinde temel bir araç olup uzun vadede iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılmasında önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle, iş sağlığı ve güvenliği bilincinin erken yaşta kazandırılması amacıyla, ilköğretim seviyesinden itibaren müfredata iş sağlığı ve güvenliği içerikli derslerin dâhil edilmesine yönelik çalışmaların ve söz konusu eğitimlerin süreklilik arz edecek şekilde yapılandırılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

3.2. Kurum/Kuruluşlar ile İlgili Görüşler

Yetkili idareler tarafından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Hakkında Yönetmelik kapsamında işyerlerinin özellikle kuruluş aşamasında ve itfaiye raporu düzenlenmeden önce, yangın ve acil durumlara ilişkin tüm fiziki şartların eksiksiz olarak yerine getirilmesinin sağlanmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, işyerlerinde zaman içerisinde gerçekleştirilen yapısal veya kullanım amaçlı değişiklikler sonrasında, alınmış olan yangın güvenliği tedbirlerinin güncelliğinin korunması amacıyla, yetkili idareler tarafından düzenli ve etkin denetimlerin yapılmasının iş sağlığı ve güvenliği açısından gerekli olduğu kanaatine varılmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

- 1- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 2- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 3- 4857 sayılı İş Kanunu
- 4- 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu
- 5- 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütünün Sanayi ve Ticarete İş Teftişine İlişkin 81 sayılı ILO Sözleşmesi
- 6- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 7- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2015/4 sayılı Genelgesi ve eki Teftiş Rehberi